

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-430

11.5.2022

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Navigatør – heftet fast beinet i gods - vridning – arbeidsulykke – yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede flyttet gods på dekk, og heftet beinet fast i noe av lasten. Han fikk en vridning og smerter høyre kne. Saken reiste spørsmål om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke. Nemnda vurderte saken i lys av de tidsnære forklaringer av hendelsesforløpet og konkluderte med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om utbetaling under yrkesskadeforsikringen og reiser spørsmål om hendelsen 21.4.20 er en arbeidsulykke, jf. yrkesskadeforsikringsloven (yfl.) § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede var styrmann på et skip 21.4.20, da han fikk en vridning og smerter i høyre kne.

Forsikrede oppsøkte fastlege 24.4.20, og det fremgikk av journalnotat at:

Kommer for en sjekk pga høyresidig kneskade på jobb tirsdag 21. april. Hadde drevet med sliping av tredekk hele dagen. Kneliggende. Skulle dytte vekk noe som var litt tungt, stående, med foten. Foten ble hengende igjen i noe, og han fikk sterke akutte smerter i høyre kne.

Det ble opprettet en personskaderapport på skipet 28.4.20:

Under arbeid på B dekk der noe gods skulle flyttes heftet høyre ben seg fast slik at benet fikk en vridning. Dette resulterte i smerter i kneet. La på ispose og fikk smertestillende. Har vært hos lege og er under behandling. Fysioterapi/kiropraktor er koblet inn. Foreløpig er det ikke snakk om sykmelding, med noe redusert fysisk aktivitet og lettere arbeidsoppgaver om bord.

Forsikrede var hos kiropraktor 30.4.20, og det fremgikk av journal at:

Pasient har vridd hø. kne på jobb sist uke, den 21.04.20.

Forsikrede sendte skademelding til Nav 17.8.20, og beskrev hendelsen:

Under arbeid på Bildekk der noe materialer skulle flyttes heftet høyre ben seg fast slik at kneet fikk en vridning.

Nav avslo godkjenning av yrkesskade 24.8.20 med begrunnelsen at vilkårene ikke var oppfylt. Det var ikke noen ytre hendelse som ga forsikrede skade.

Forsikrede klaget til Nav på vedtaket 2.10.20:

Det anføres at skaden oppstod plutselig og at den var uforutsett.

I vår sammenheng falt ikke (...) direkte da skaden oppstod, men klarte å holde seg stående, men måtte sette seg etter at skaden hadde oppstått pga smerter. Det fremstår som en tilfeldighet at han ikke falt og forholdet må derfor likestilles med hvordan dette skulle bedømmes om han hadde falt på dekket.

Nav godkjente hendelsen som yrkesskade i vedtak 12.10.20:

Vi viser til mottatt skademelding og skadeforklaring der det opplyses at i forbindelse med arbeid på lastedekk heftet høyre ben seg fast i noe gods. Dette resulterte i at du fikk smerter i kneet og forstuing av kneet.

Selskapet mottok skademelding 30.10.20. Det fremgikk ingen beskrivelse av hendelsen, men forsikrede viste til vedtak fra Nav.

Selskapet var i telefonisk kontakt med forsikrede 11.11.20. Det følger av notat fra telefonsamtalen at forsikrede forklarte følgende fra hendelsen:

Vridning i kne under flytting av lass på dekk. Hekta seg fast og vridde seg. Det var mens lasta blei flytta, så hekta foten seg fast, foten fylte ikkje med men overdelen av kroppen. Foten hang fast. Dei skulle gå sidelengs og sette på plass lasta, og då var det anna last på dekk, mens dei løfta den andre lasta. Foten hekta seg i lasta på dekk.

Selskapets saksbehandler tok telefonisk kontakt med et vitne 4.5.21. Han forklarte at de flyttet last og at foten til klager ble stående fast men han fortsatte, da skoen satt fast i dekket.

Selskapet avslo etter dette krav om utbetaling i brev av 4.5.21.

Forsikrede klaget saken til Finansklagenemnda 4.11.21. I klagen opplyste forsikrede at han 21.4.20 drev med vedlikeholdsarbeid om bord på bildekk. Mens han og kollegaen holdt på ble de bedt om å flytte på en bunt med flatjern med lengde på 2-3 meter av stål som var plassert på bildekk.

Forsikrede og kollegaen måtte gjennomføre arbeidsoppgaven til tross for at det ikke var en del av de normale arbeidsoppgavene, grunnet lite mannskap om bord på skipet. Videre opplyste han at i forbindelse med flyttingen heftet høyre ben seg fast i dekket/flatjernet. Da han var i bevegelse og ikke klarte å stoppe midt i denne, fikk han en vridning i høyre kne. Han unngikk å falle, men måtte sette seg ned på grunn av akutte smerter i kneet.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han var utsatt for en arbeidsulykke som skyldtes en plutselig og uforutsett hendelse. Forsikrede var midt i en bevegelse da foten hans heftet seg fast i dekket/flatjernet. Han forstod ikke hva som skjedde og kunne ikke avverget skaden. Forsikrede anfører subsidiært at hendelsen faller inn under det avdempede ulykkesbegrepet. Forsikrede var styrmann på skipet, så det å flytte på en last med flatjern var ikke en del av hans arbeidsoppgaver. Flatjern var også en usedvanlig last å ha om bord på et passasjerskip som ble brukt i opplæringsøyemed. I tillegg er arbeidsskaden tidsbegrenset i form av at den er knyttet til en konkret hendelse, hvor han ble utsatt for en ekstraordinær påkjenning.

Selskapet har i det vesentlige anført at hendelsen ikke er en arbeidsulykke. Det følger av den dokumentasjonen som foreligger i saken at det må legges til grunn at foten til forsikrede mest sannsynlig satt fast i selve underlaget, altså dekket. Det følger av nemndspraksis at forkjære kroppsbevegelser uten ytre påvirkning ikke er å anse som en arbeidsulykke. Dersom det legges til grunn at foten heftet i materialet som forsikrede bar, er det fortsatt forsikrede som styrer sin egen kroppsbevegelse og ikke noe i det ytre som skjer plutselig og uforutsett. Når det gjelder det avdempede ulykkesbegrepet, anfører selskapet at arbeidsoppgaven ikke kan anses som særlig ekstraordinær. Fra tid til annen er det behov for både å løfte av og på båten. Videre kan i alle tilfeller det aktuelle ikke sees på som en usedvanlig påkjenning.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet til nemnda er om hendelsen 21.4.20 er en arbeidsulykke, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Selskapet er ikke bundet av Navs vedtak 12.10.20 der hendelsen ble godkjent som yrkesskade, jf. Rt-2009-1619 avsnitt 53.

Partene er uenige om hvilket faktum som skal legges til grunn. Forsikrede har anført at han heftet seg fast i gulvet på bildekket og/eller flatjernene som han bar eller flatjernene som lå på bakken. Selskapet på sin side har vurdert om hendelsen er en arbeidsulykke både ut i fra at forsikrede heftet i flatjernene og at han snublet.

I bevisvurderingen skal de tidsnære bevis tillegges størst vekt, jf. HR-2019-2336 avsnitt 35. Særlig gjelder dette tidsnære beskrivelser foretatt av fagfolk for å få klarlagt en tilstand, som for eksempel nedtegnelser i legejournaler om funn og pasientens symptomer. Bevis som er tilkommet senere tillegges mindre vekt, spesielt opplysninger som har tilkommet etter at det oppstod uenighet med selskapet. Dette er i tråd med prinsippene Høyesterett har lagt til grunn for bevisvurderinger, jf. blant annet Rt-1998-1565, og er dessuten et utslag av nemndas skriftlige saksbehandling. For å sannsynliggjøre et faktum som ikke har støtte i den tidsnære dokumentasjonen, kreves som et utgangspunkt muntlige forhandlinger for de ordinære domstolene, jf. blant andre 2021-318 og 2021-1.

Det følger av forsikredes første forklaring 3 dager etter hendelsen at han "Skulle dytte vekk noe som var litt tungt, stående, med foten. Foten ble hengende igjen i noe, og han fikk sterke akutte smerter i høyre kne". Det fremgår av skaderapporten 8 dager etter hendelsen at "der noe gods skulle flyttes heftet høyre ben seg fast slik at benet fikk en vridning". Fra kiropraktorjournalen 10 dager etter hendelsen noteres det "har vridd hø. kne".

Nemnda legger etter dette den første forklaringen til grunn om at forsikrede skulle dyttet bort noe. Det forsikrede skulle dytte bort med foten var noe tyngre enn han trodde og han opplevde dermed å hekte fast. Han fikk en vridning i kneet. Det er ingen motstrid med senere opplysning om at forsikrede kun hefter fast, det er bare ikke nevnt hva som skjer i forkant av at han hefter. I den følgende vurderingen er det dette faktumet som er lagt til grunn.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i folketrygdloven § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker; det markerte ulykkesbegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid)."

Høyesterett har behandlet arbeidsulykkebegrepet i flere avgjørelser. I Rt-2006-1642 uttaler retten at skade oppstått under utførelse av ordinært arbeid normalt ikke anses som en arbeidsulykke. Det må foreligge et avvik fra det ordinære arbeidet. Av Rt-2009-1485 fremgår at uttrykket "en plutselig og uventet ytre hending" må tolkes slik at hendelsen har vært ulykkesartet. Også i Rt-2009-1619 avsnitt 53 har retten uttalt at det må kreves et ulykkesmoment for at det skal foreligge en arbeidsulykke omfattet av det markerte ulykkesbegrep. Det må således være noe i den ytre situasjonen som har utviklet seg på en uventet måte og det er det uventede som må ha ført til skaden. Videre følger det av rettspraksis at kravet til ulykkeshendelse til en viss grad må relativiseres, da hva som anses som plutselig og uventet vil måtte bedømmes ut ifra hvilken sammenheng hendelsen finner sted, jf. Rt-2006-1642 avsnitt 36.

I forsikredes sak var forsikrede klar over at det lå noe på bakken, han har selv opplyst at han skal dytte vekk noe litt tungt med foten. Det innebærer at det ikke kan ha vært overraskende for forsikrede at det lå noe på bakken. Det var med andre ord ikke upåregnelig og kan heller ikke sies å ha innebåret noen økt risiko for forsikrede. I tråd med praksis i lignende saker, jf. blant annet sak 2021-933, finner nemnda at forsikrede ikke var utsatt for en plutselig og uventet ytre hendelse, og det foreligger dermed ikke en arbeidsulykke under det markerte ulykkesbegrepet.

Spørsmålet blir da om forsikrede ble utsatt for en arbeidsulykke etter det avdempede ulykkesbegrepet. Om anvendelsen dette begrepet, har Høyesterett i Rt-2009-1626 uttalt at arbeidstakeren må ha: "(...) vært utsatt for en påkjenning eller belastning utenfor arbeidets alminnelige ramme - det må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammene for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning".

Forsikrede skadet seg da han i forbindelse med rengjøring på dekk skulle flytte last. Nemnda legger til grunn at dette var en vanlig arbeidsoppgave for forsikrede, og kan ikke se at det lå noe ekstraordinært i dette. På denne bakgrunn finner nemnda at hendelsen heller ikke omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet.

Når det gjelder forsikredes anførsler om at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager i høyre kne, bemerkes det at selskapet ikke har vurdert dette spørsmålet. Det er av denne grunn ikke aktuelt for nemnda å ta stilling til dette på nåværende tidspunkt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).